

Sygn. akt VIII U 37/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 maja 2018 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Jolanta Łanowy - Klimek
Protokolant:	Małgorzata Skirło

po rozpoznaniu w dniu 8 maja 2018 r. w Gliwicach

sprawy M. H. (H.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne

na skutek odwołania M. H.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 29 listopada 2017 r. **nr** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, iż stwierdza, że odwołujący M. H. nie ma obowiązku odprowadzenia składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od lutego 2016 r. do października 2017 r. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą.

(-) SSO Jolanta Łanowy – Klimek

Sygn. akt VIII U 37/18

UZASADNIENIE

Decyzją z 29 listopada 2017r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. określił podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne dla M. H., jako osoby prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą, w okresie od lutego 2016r. do października 2017r. w podanych w decyzji kwotach.

M. H. wniósł odwołanie od powyższej decyzji, domagając się jej zmiany.

W uzasadnieniu podniósł, że sprawa licznych decyzji ZUS dotyczących podlegania przez niego ubezpieczeniom z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej ma już historię 14#letnią, która od 2004r. do 2016r. toczyła się przed Sądem Okręgowym w Gliwicach. Podał, że Sąd ten w wyroku z 25 lutego 2010r.(sygn. akt VIII U 2560/08) rozstrzygnął, że okolicznością bezsporną było, iż ostatnim okresem podlegania przez odwołującego ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej jest okres od 5 maja 2001r. do 31 lipca 2002r.

Odwołujący wskazał, że mimo powyższego wyroku Dyrektor (...) Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia w K. wydał decyzję z 21 listopada 2012r. o podleganiu przez odwołującego ubezpieczeniu zdrowotnemu z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej od marca 2004r. do nadal. Jednocześnie w ślad za decyzją NFZ organ rentowy wydał swoją decyzję z 29 lutego 2016r., w której określił podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne dla M. H., jako osoby prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą. Ubezpieczony odwołał się od tej decyzji, a Sąd Okręgowy w (...) w wyroku z dnia 11 lipca 2016r. (sygn. akt VIII U 814/16) zmienił częściowo decyzję ZUS z 29 lutego 2016r. stwierdzając, że M. H. nie ma obowiązku odprowadzania składek na ubezpieczenie zdrowotne od października 2004r. do stycznia 2016r. jako osoba prowadząca działalność gospodarczą.

Odwołujący podkreślił, że pomimo ww. wyroku (...) Oddział w Z. wydał kolejną decyzję z 24 października 2017r., stwierdzającą, że odwołujący jest dłużnikiem z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne, określając kwotę zadłużenia wraz z odsetkami za okres od września 2012r. do stycznia 2016r. Z kolei decyzją z 13 grudnia 2017r. (...) Oddział w Z. uchylił w całości decyzję z 24 października 2017r.

Odwołujący zaznaczył, że od 2002r. do chwili obecnej nie prowadzi żadnej działalności gospodarczej, a od 1 marca 2004r. – z krótką, 3-dniową przerwą w lipcu 2017r. – pozostaje w stosunku pracy i składka zdrowotna jest z tego tytułu jest odprowadzana przez jego pracodawcę. Ponadto w lipcu 2017r. uzyskał uprawnienia emerytalne. W związku z powyższym, w ocenie odwołującego, przedmiotowa decyzja (...) Oddział w Z. z 29 listopada 2017r. również jest bezzasadna.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując dotychczasowe stanowisko. W uzasadnieniu (...) Oddział w Z. wskazał, że sprawa podlegania przez M. H. ubezpieczeniem zdrowotnym z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej była przedmiotem toczącego się przed Narodowym Funduszem Zdrowia postępowania, w wyniku którego Dyrektor (...) Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia w K. decyzją z 21 listopada 2012r. stwierdził podleganie odwołującego ubezpieczeniu zdrowotnemu w okresach od 1 listopada 1999r. do 7 grudnia 1999r., od 15 maja 2001r. do 31 lipca 2002r. oraz od 1 marca 2004r. do nadal, z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej. Organ rentowy podkreślił, że przy uwzględnieniu powyższej decyzji NFZ podstawa wymiaru składek została ustalona w sposób prawidłowy, a odwołujący nie kwestionuje wysokości podstawy wymiaru składek.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Decyzją z 21 listopada 2012r. ((...)-785-(...)) Dyrektor (...) Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia stwierdził, że M. H. podlega obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego w okresie od 1 listopada 1999r. do 7 grudnia 1999r., od 15 maja 2001r. do 31 lipca 2002r. oraz od marca 2004r. do nadal z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej.

Decyzją z 5 kwietnia 2013r. ((...)/U.) Prezes Narodowego Funduszu Zdrowia utrzymał w mocy powyższą decyzję Dyrektora (...) Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia.

Decyzją z 29 lutego 2016r. (...) Oddział w Z. określił podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne dla M. H. jako osoby prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą w okresach od listopada 1999r. do grudnia 1999r., od maja 2001r. do lipca 2002r. oraz od marca 2004r. do stycznia 2016r.

Sąd Okręgowy w (...) w wyroku z dnia 11 lipca 2016r. (sygn. akt VIII U 814/16) zmienił częściowo decyzję ZUS z 29 lutego 2016r. stwierdzając, że M. H. nie ma obowiązku odprowadzania składek na ubezpieczenie zdrowotne od października 2004r. do stycznia 2016r. jako osoba prowadząca działalność gospodarczą.

Zaskarżoną decyzją z 29 listopada 2017r. (...) Oddział w Z. określił podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne dla M. H., jako osoby prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą, w okresie od lutego 2016r. do października 2017r. w podanych w decyzji kwotach.

Sąd ustalił, że M. H. rozpoczął jednoosobową działalność gospodarczą w zakresie pośrednictwa finansowego w 2001r. Jednocześnie pracował na podstawie umowy o pracę. W związku z nieuzyskaniem spodziewanych dochodów, zaprzestał prowadzenia działalności w 2002r., nie wyrejestrowując jej z rejestru przedsiębiorców.

Ustalono, że odwołujący nie uzyskiwał żadnych przychodów z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej w 2016r. i w 2017r.

Ustalono, że ubezpieczony od lipca 2017r. jest uprawniony do emerytury i od tego czasu pobiera świadczenie emerytalne. Jednocześnie był zatrudniony na podstawie umowy o pracę do pierwszego kwartału 2018r.

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o: akta organu rentowego, akta tut. Sądu o sygn. VIII U 814/16, pisma (...) w G. z 23 marca 2018r. (k.35), przesłuchania odwołującego (nagranie z rozprawy z 8 maja 2018r. min. 2.34 i n. k.39).

Sąd w całości uznał za wiarygodne zgromadzone w sprawie dokumenty, nie budziły one wątpliwości i ich treść nie była kwestionowana przez strony postępowania. Sąd dał też wiarę wyjaśnieniom odwołującego gdyż były one spójne i logiczne oraz znajdowały potwierdzenie w zgromadzonym materiale dowodowym.

Sąd zważył co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Przedmiotem sporu był obowiązek opłacenia składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od lutego 2016r. do października 2017r. Odwołujący kwestionował ten obowiązek powołując się na fakt, iż nie prowadził działalności gospodarczej.

Na wstępie rozważań wskazać należy, że została wydana prawomocna decyzja z 21 listopada 2012r. przez Dyrektora (...) Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia stwierdzająca, iż M. H. podlegał obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego w okresie od 1 listopada 1999r. do 7 grudnia 1999r., od 15 maja 2001r. do 31 lipca 2002r. oraz od marca 2004r. do nadal z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej.

Zarówno organ rentowy jak i Sąd rozpoznający sprawę tą decyzją był związany. Do kompetencji organu rentowego nie należą sprawy dotyczące samego objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym (wyrok NAS w W. z dnia 21 sierpnia 2012r., (...) 781/11, Biul. SAKa (...) -34).

W postępowaniu toczącym się z odwołania od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych ustalającej wysokość zaległych składek na ubezpieczenie zdrowotne będącej następstwem prawomocnej decyzji dyrektora oddziału wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia stwierdzającej objęcie obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym, ubezpieczony nie może już kwestionować samego faktu podlegania temu ubezpieczeniu – wyrok Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 2 sierpnia (...), III AUa 228/11, Lex nr 1129821.

Rozpatrywanie indywidualnych spraw w zakresie podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu należy do właściwości dyrektora oddziału wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia. Zgodnie bowiem z art. 109 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz. U. z 2017r., poz. 1938 ze zm.) dyrektor oddziału wojewódzkiego Funduszu rozpatruje indywidualne sprawy z zakresu ubezpieczenia zdrowotnego. Do indywidualnych spraw z zakresu ubezpieczenia zdrowotnego zalicza się sprawy dotyczące objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym i ustalenia prawa do świadczeń (ust. 1).

Faktycznie w zakresie regulacji dotyczących ubezpieczenia zdrowotnego istnieje swoisty dualizm, przejawiający się w tym, iż jeden organ decyduje o objęciu ubezpieczeniem zdrowotnym (obecnie dyrektor oddziału wojewódzkiego (...)) z prawem kontroli odwoławczej, wykonywanej obecnie przez sąd administracyjny, zaś z drugiej strony realizacją przydzielonych zadań dotyczących kontroli i poboru składek na ubezpieczenie zdrowotne zajmuje się Zakład Ubezpieczeń Społecznych, co z kolei wiąże się z wydawaniem decyzji i prawem ich kontroli przez sąd ubezpieczeń

społecznych - art. 83 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2017r., poz. 1778 ze zm.). Najpierw bowiem w odrębnym postępowaniu, prowadzonym przed dyrektorem oddziału wojewódzkiego (...), rozstrzygana jest kwestia podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu, a dopiero w razie stwierdzenia, że dana osoba podlega ubezpieczeniu zdrowotnemu, np. z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej, możliwe jest wydanie w innym postępowaniu, prowadzonym przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, na podstawie do art. 68 ust. 1 pkt 1 lit. c ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych, decyzji wymierzającej należną składkę na ubezpieczenie zdrowotne.

W spornym okresie w zakresie podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu Sąd, jak wskazano już powyżej, był związany prawomocną decyzją z dnia 21 listopada 2012r. wydaną przez Dyrektora (...) Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia. Jednakże w związku z uregulowaniem przewidzianym w art. 82 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych obowiązującym od 1 października 2004r. podnoszone przez odwołującego, w trakcie niniejszego postępowania, okoliczności związane z nieosiąganiem przychodu z działalności gospodarczej muszą zostać uwzględnione przy ocenie zasadności zaskarżonej decyzji. Podkreślić należy, że Sąd uwzględnił tutaj wyłącznie okoliczność związaną z nieosiąganiem przychodu w związku z zarejestrowaną działalnością gospodarczą, a nie fakt nieprowadzenia tej działalności skutkujący niepodleganiem ubezpieczeniu zdrowotnemu, albowiem w tym okresie prawomocną decyzją dyrektora właściwego wojewódzkiego oddziału Narodowego Funduszu Zdrowia stwierdzone zostało podleganie odwołującego ubezpieczeniu zdrowotnemu.

Art. 82 ust. 1 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych stanowi, że w przypadku gdy ubezpieczony uzyskuje przychody z więcej niż jednego tytułu do objęcia obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego o którym mowa w art. 66 ust. 1 (czyli także z tytułu prowadzenia działalności pozarolniczej i zatrudnienia), składka na ubezpieczenie zdrowotne jest opłacana od każdego z uzyskanych przychodów odrębnie. Cały art. 82 ustawy konsekwentnie odnosi się do przychodów, dlatego należy uznać, że dopiero ich osiągnięcie wywołuje skutek w postaci zapłaty składki. Jeżeli zatem powstanie zbieg tytułów, to obowiązek odprowadzenia składki na ubezpieczenie zdrowotne powstanie z chwilą, gdy z obu tytułów zostanie osiągnięty przychód. W przypadku więc, gdy osoba rejestruje działalność gospodarczą, lecz nie osiągnie z jej tytułu przychodu, obowiązek zapłaty składki nie powstanie do momentu uzyskania pierwszego przychodu (J. Nowak-Kubiak, B Łukasik, Ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, Wolters Kluwer, komentarz do art. 82, wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 8 kwietnia 2014r., III AUa 632/13).

Z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, że M. H. w okresie od lutego 2016r. do października 2017r. nie osiągał żadnych przychodów z tytułu działalności gospodarczej. Faktycznie przychodów tych nie osiągał już po okresie ustalonego w sprawie VIII U 2560/08 oraz VIII U 814/16 momentu zaprzestania działalności gospodarczej. Potwierdzają to wyjaśnienia odwołującego oraz zgromadzona w sprawie dokumentacja – informacja (...)w G..

Reasumując w związku z brakiem osiągnięcia przychodu M. H., w związku z treścią art. 82 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych nie jest zobowiązany do opłacenia składki na ubezpieczenie zdrowotne w okresie od lutego 2016r. do października 2017r. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą.

Mając powyższe na uwadze na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. Sąd zmienił zaskarżoną decyzję orzekając jak w sentencji.

(-) SSO Jolanta Łanowy - Klimek